

Johan Flink, utredare
Tel. 018-25580

Företag 2020:1
25.5.2020

Bokslutsstatistik för företag 2017–2018

Den totala omsättningen för de företag som ingår i undersökningen minskade med 4,6 procent under år 2018, från 2 227 miljoner till 2 124 miljoner.

Rörelseresultatet minskade med 34 procent, från 132 miljoner euro till ca 88 miljoner euro. Räkenskapsperiodens vinst minskade i sin tur med 27 procent mellan år 2017 och 2018, från ca 108 miljoner euro till 79 miljoner euro.

Företagens totala rörelseintäkter (inklusive förändring i produktlager och tillverkning för eget bruk) var 2018 ca 2 200 miljoner euro. Av dessa användes 96 procent för att täcka rörelsekostnader av olika slag. Material och tjänster var den största kostnadsposten, ca 1 020 miljoner euro, och motsvarade 46 procent av rörelseintäkterna. Personalkostnader uppgick till ca 440 miljoner euro (20 procent av rörelseintäkterna). Av- och nedskrivningar motsvarade sammanlagt ca 100 miljoner euro (4,6 procent). Övriga rörelsekostnader uppgick till ca 560 miljoner euro (25 procent). Rörelseresultatet uppgick såldes till ca 90 miljoner euro eller ca 4,0 procent av de totala rörelseintäkterna.

Bästa lönsamheten fanns inom branscherna företagstjänster och tillverkningsindustrin. De flesta lönsamhetsindikatorer visar att partihandeln hade sämst lönsamhet 2018, av de branscher som granskats i denna statistik. De betalda direkta skatterna för alla branscher sammantaget sjönk med 28 procent mellan 2017 och 2018. Personalkostnadernas andel av omsättningen var klart högst i hotell- och restaurangbranschen samt branscherna företags- och personliga tjänster. För de flesta branscher kan lönsamheten betecknas som tillfredsställande. Totalt sett var soliditeten god bland de åländska företagen. Bäst var den i transportbranschen och företagstjänster, medan den var sämst inom hotell- och restaurangbranschen.

Bäst soliditet fanns inom *företagstjänster* och transportbranschen, men soliditeten kan betecknas som god för samtliga branscher utom *personliga tjänster* och hotell- och restaurangbranschen. Sett över hela ekonomin var därmed de åländska bolagens kapitalstruktur stark med en hög andel eget kapital. Bäst likviditet hade företagstjänster, *sjötransport* och tillverkningsindustrin, medan hotell- och restaurangbranschen hade den sämsta likviditeten.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Tabellförteckning	3
Figurförteckning.....	4
Beskrivning av statistiken	5
Företagens resultaträkning under åren 2001–2018.....	6
Företagens balansräkning under åren 2001–2018.....	9
Fortsatt goda nyckeltal för tillverkningsindustrin, trots försvagning	10
Den årliga variationen ofta stor inom byggbranschen.....	13
Minskad omsättning och ökad vinst inom handeln.....	16
Minskad omsättning och sämre resultat inom sjötransportbranschen.....	20
Omsättningen för hotell- och restaurangbranschen minskade för första gången på åtta år	24
God soliditet inom företagstjänster, svag inom personliga tjänster.....	27

Tabellförteckning

Tabell 1: Utvalda poster ur resultaträkningen åren 2001–2018.....	6
Tabell 2: Utvalda poster ur balansräkningen åren 2001–2018.....	9
Tabell 3: Tillverkningsindustrins totala resultat- och balansräkning	11
Tabell 4: Tillverkningsindustrins nyckeltal	12
Tabell 5: Byggbranschens totala resultat- och balansräkning	14
Tabell 6: Byggbranschens nyckeltal	15
Tabell 7: Partihandelns totala resultat- och balansräkning	17
Tabell 8: Detaljhandelns totala resultat- och balansräkning	18
Tabell 9: Partihandelns nyckeltal	19
Tabell 10: Detaljhandelns nyckeltal	19
Tabell 11: Sjötransportbranschens totala resultat- och balansräkningar	21
Tabell 12: Övriga transportbranschens totala resultat- och balansräkning.....	22
Tabell 13: Sjötransportbranschens nyckeltal.....	23
Tabell 14: Övriga transportbranschens nyckeltal	23
Tabell 15: Hotell- och restaurangbranschens totala resultat- och balansräkning.....	25
Tabell 16: Nyckeltal för hotell- och restaurangbranschen	26
Tabell 17: Företagstjänsternas totala resultat- och balansräkning.....	28
Tabell 18: Personliga tjänsternas totala resultat- och balansräkning	29
Tabell 19: Företagstjänsternas nyckeltal.....	30
Tabell 20: Personliga tjänsternas nyckeltal	30

Figurförteckning

Figur 1: Företagens omsättning och resultat år 2001–2018 (miljoner euro)	7
Figur 2: Branschernas andel av omsättningen år 2018.....	7
Figur 3: Branschernas andel av rörelseresultatet år 2018.....	8
Figur 4: Företagens fördelning av rörelsekostnader och rörelseresultat år 2018	8
Figur 5: Tillverkningsindustrins resultatnyckeltal	12
Figur 6: Tillverkningsindustrins rörelsekostnader och rörelseresultat år 2018.....	12
Figur 7: Byggbranschens resultatnyckeltal	15
Figur 8: Byggbranschens rörelsekostnader och rörelseresultat år 2018.....	15
Figur 9: Handelns resultatnyckeltal 2017–2018.....	19
Figur 10: Transportbranschens resultatnyckeltal år 2017–2018	23
Figur 11: Hotell- och restaurangbranschens resultatnyckeltal	26
Figur 12: Hotell- och restaurangbranschens rörelseintäkter fördelat på rörelsekostnader och rörelseresultat år 2018.....	26
Figur 13: Tjänstebanssens resultatnyckeltal år 2017–2018.....	30

Beskrivning av statistiken

Bokslutsstatistiken för de åländska företagen baseras på underlag från skatteförvaltningens EVR-register med beskattningsuppgifter från näringsidkare, yrkesutövare och samfund. Materialet har kompletterats med uppgifter ur företagsregistret och Ålands arbetsställeregister. Vissa kontroller och bearbetningar av bristfälliga uppgifter har gjorts av både ÅSUB och Statistikcentralen i Helsingfors. Samtliga uppgifter för år 2018 gäller för den redovisningsperiod som avslutades under perioden 1.1.2018 – 31.12.2018. Räkenskapsperioden för de flesta företagen som ingår i statistiken är kalenderåret. I årets meddelande har totala värden, samt värden för branschen övrig transport reviderats för år 2017.

Statistiken för år 2018 innehåller bokslutsuppgifter om branscherna tillverkningsindustri, byggverksamhet, handel (parti- och detaljhandel), hotell- och restaurangverksamhet, transport (sjötransport och övrig transport) samt tjänstebanschen (företagstjänster och personliga tjänster). Branscherna finansiell verksamhet samt primärnäringsarna har inte tagits med i undersökningen på grund av deras speciella resultatstruktur. Näringsgrensindelningen i bokslutsstatistiken följer standarden för Finlands näringsgrensindelning (NI-2008), vilken är knuten till den internationella NACE-klassificeringen rev. 2 (National Activities Classification of Economics). Branschkoderna som används i denna publikation finns definierade i *bilaga 1*. Det förekommer att företag byter branschtillhörighet mellan åren, vilket påverkar de branschvisa nyckeltalen.

Publikationens statistik finns publicerad i form nerladdningsbara databaser på:

https://pxweb.asub.ax/PXWeb/pxweb/sv/Statistik/Statistik_FO/

Det totala antalet företag som ingår i undersökningen för år 2018 är 976, antalet företag per bransch som presenteras i rapporten överstiger 20. Merparten av företagen i underlagsmaterialet består av fåmansföretag, större delen representerar den grupp som har 0 till 4 anställda. De företagsformer som statistiken omfattar är andelslag, aktiebolag, kommanditbolag, beskattningssammanslutning samt öppet bolag. Samtliga företag som ingår i statistiken har totala rörelseintäkter (omsättning + rörelsens övriga intäkter) som överstiger 20 000 euro. T.ex. enskilda näringsidkare (yrkesutövare och näringsidkare) har utelämnats.

För de nyckeltal som framräknats kan samtliga uppgifter hämtas direkt ur företagens offentliga årsredovisningar. Mer specifika nyckeltal har utelämnats eftersom tillgång till företagens interna uppgifter saknas. För mer detaljerad beskrivning av nyckeltalen hänvisas läsaren till rapporten "*Bokslutsstatistik för företag 2002–2004*" (Statistik 2006:5), eller till ett kort memorandum om nyckeltalen (Bilaga 2 till detta meddelande). Både rapporten och memorandumet finns på ÅSUBs webbsida (inom statistikområde Företag):

<https://www.asub.ax/sv/statistik/foretag>

Slutligen bör det även observeras att samtliga summor uppges i löpande priser (inflationen har inte beaktats), varför de reella ökningarna från år till år är något lägre än den uppgivna medan de reella minskningarna är något högre. Jämförelser med sysselsättning samt BNP-uppgifter (bruttonationalprodukt till baspris) grundar sig på 2017-års statistik dels för att följa samma mönster som i tidigare publikationer, dels då 2018-års uppgifter inte ännu fanns tillgängliga vid publiceringstillfället. Branschvisa totala sysselsättningsuppgifter innefattar även de arbetsplatser som innehas av personer bosatta utanför Åland.

Företagens resultaträkning under åren 2001–2018

Den totala *omsättningen* för de företag som ingår i undersökningen minskade med 4,6 procent från år 2017 till år 2018, från ca 2 227 miljoner till 2 124 miljoner. De största omsättningsminskningarna fanns i branscherna sjötransporter (-51 miljoner), detaljhandel (-21 miljoner) samt tillverkningsindustrin (-18 miljoner). Samtidigt minskade *räkenskapsperiodens resultat* med 27 procent, från 108 miljoner euro till 79 miljoner euro. Även *rörelseresultatet* sjönk år 2018, med 44 miljoner (34 procent). Utvecklingen för utvalda poster ur resultaträkningen för åren 2001–2018 redovisas i *Tabell 1* med löpande priser:

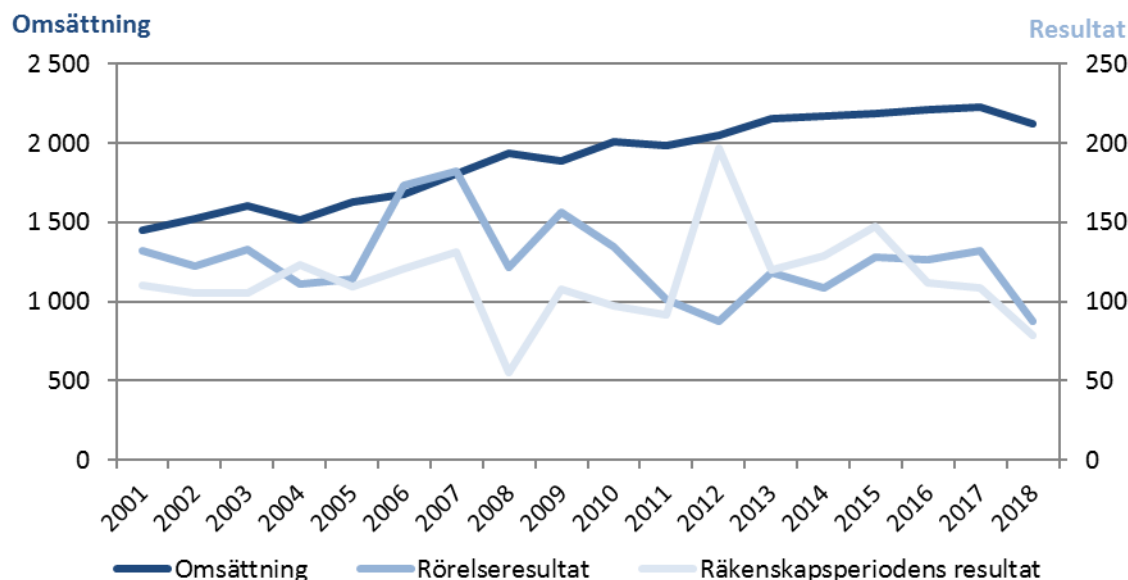
Tabell 1: Utvalda poster ur resultaträkningen åren 2001–2018

	Omsättning	Personal- kostnader	Rörelse- resultat	Finansiella intäkter och kostnader	Direkta skatter	Räkenskaps- periodens resultat
Miljoner euro						
2001	1 452,5	-278,9	132,4	27,6	-37,2	110,3
2002	1 522,8	-275,3	122,0	28,2	-37,4	105,1
2003	1 602,3	-295,5	133,3	11,2	-41,5	105,0
2004	1 513,0	-279,6	110,8	49,8	-36,4	122,9
2005	1 626,6	-319,2	114,5	3,4	-25,8	109,5
2006	1 678,7	-299,3	173,2	-9,6	-35,9	120,8
2007	1 805,5	-355,6	182,4	-20,9	-38,3	131,0
2008	1 939,5	-365,9	121,6	-29,4	-19,0	55,5
2009	1 884,7	-360,0	156,6	-2,0	-30,4	107,4
2010	2 010,3	-367,4	134,4	-4,7	-25,7	97,5
2011	1 983,2	-359,4	101,6	8,0	-25,4	91,6
2012	2 051,9	-375,3	87,3	-4,3	-18,0	196,5
2013	2 158,3	-392,7	118,4	-7,1	-15,8	120,2
2014	2 173,6	-417,3	108,8	-2,8	-15,7	128,8
2015	2 188,0	-424,5	127,9	40,7	-21,6	147,4
2016	2 211,8	-430,3	126,5	12,7	-23,7	111,6
2017	2 226,8	-433,7	131,8	18,8	-25,0	108,3
2018	2 123,8	-439,5	87,7	13,7	-17,9	78,8
Årsförändring, procent						
2001–2002	4,8	-1,3	-7,9	2,0	0,5	-4,7
2002–2003	5,2	7,3	9,3	-60,3	11,0	-0,1
2003–2004	-5,6	-5,4	-16,9	345,7	-12,2	17,1
2004–2005	7,5	14,2	3,4	-93,2	-29,2	-11,0
2005–2006	3,2	-6,2	51,3	-384,1	39,4	10,4
2006–2007	7,6	18,8	5,3	118,9 *	6,5	8,4
2007–2008	7,4	2,9	-33,3	40,3 *	-50,5	-57,6
2008–2009	-2,8	-1,6	28,8	-93,3 **	60,3	93,5
2009–2010	6,7	2,1	-14,2	140,3 *	-15,5	-9,3
2010–2011	-1,3	-2,2	-24,4	-269,7 **	-1,1	-6,0
2011–2012	3,5	4,4	-14,0	-152,8	-29,1	114,4
2012–2013	5,2	4,6	35,5	66,5 *	-12,1	-38,8
2013–2014	0,7	6,3	-8,1	-60,6 **	-1,1	7,2
2014–2015	0,7	1,7	17,6	-1554,3 **	37,3	14,5
2015–2016	1,1	1,4	-1,1	-68,7	9,9	-24,3
2016–2017	0,7	0,8	4,2	47,4	5,4	-3,0
2017–2018	-4,6	1,3	-33,5	-27,0	-28,3	-27,2

Ur tabellen ovan kan man dessutom utläsa att *personalkostnaderna* fortsatte sin försiktigt positiva tillväxt (1,4 procent 2018). Posten *finansiella intäkter och kostnader* minskade år 2018 efter att ha varit lite högre år 2017. De betalda *direkta skatterna* minskade med 7 miljoner eller 28 procent, efter att ha ökat tre år i rad.

Figur 1 illustrerar ovan nämnda utveckling i diagramform: både omsättning och resultat minskade under 2018. Det bör betonas att på grund av det åländska näringslivets ringa storlek kan olika bokföringstekniska åtgärder få stor genomslagskraft i statistiken (exempelvis avskrivningar eller reserveringar).

Figur 1: Företagens omsättning och resultat år 2001–2018 (miljoner euro)

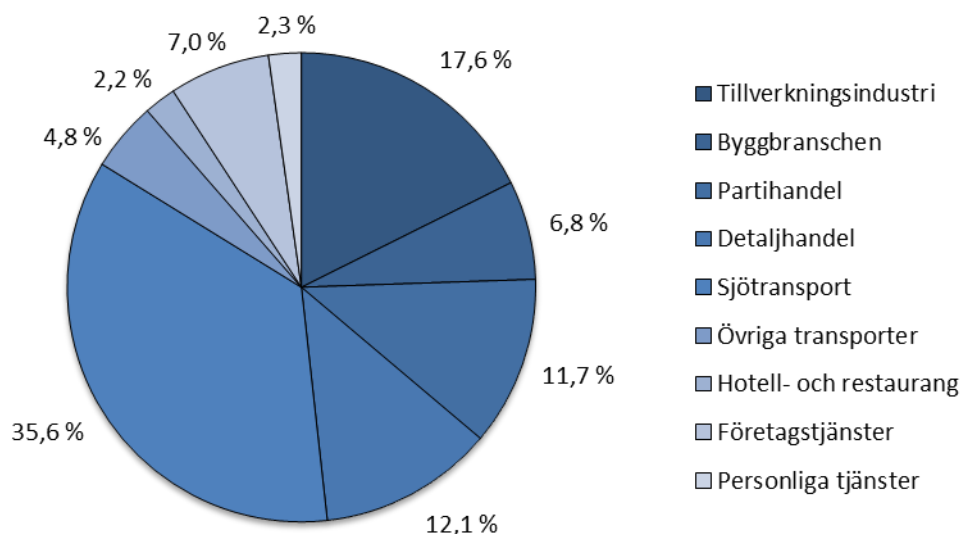

Sjötransportbranschen är den största branschen sett till omsättning

Sett till omsättningen var sjötransportbranschen Ålands absolut viktigaste näringsgren. År 2018 stod sjötransportbranschen för den största andelen av omsättningen (ca 35,6 procent), andra relativt stora branscher är *tillverkningsindustri* (ca 17,6 procent), *detaljhandel* (ca 12,1 procent) samt *partihandel* (ca 11,7 procent). Branschernas andel av omsättningen illustreras nedan i

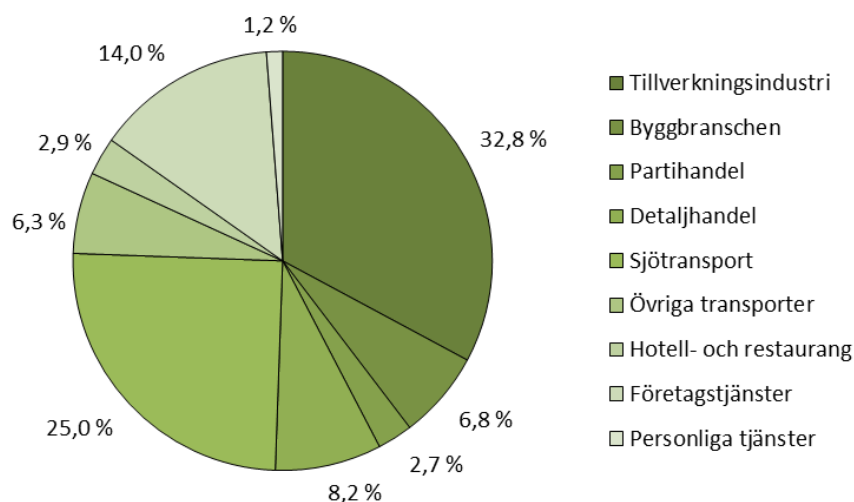
Figur 2.

Figur 2: Branschernas andel av omsättningen år 2018

I Figur 3 syns tydligt att tillverkningsindustrin hade den största andelen av rörelseresultatet med 33 procent (32 procent 2017), följt av sjötransport som hade 25 procent (25 procent 2017), Företagstjänster 14 procent (16 procent 2017) samt detaljhandeln som hade 8,2 procent (6,5 procent 2017). Branschernas delar av det totala rörelseresultatet illustreras i Figur 3.

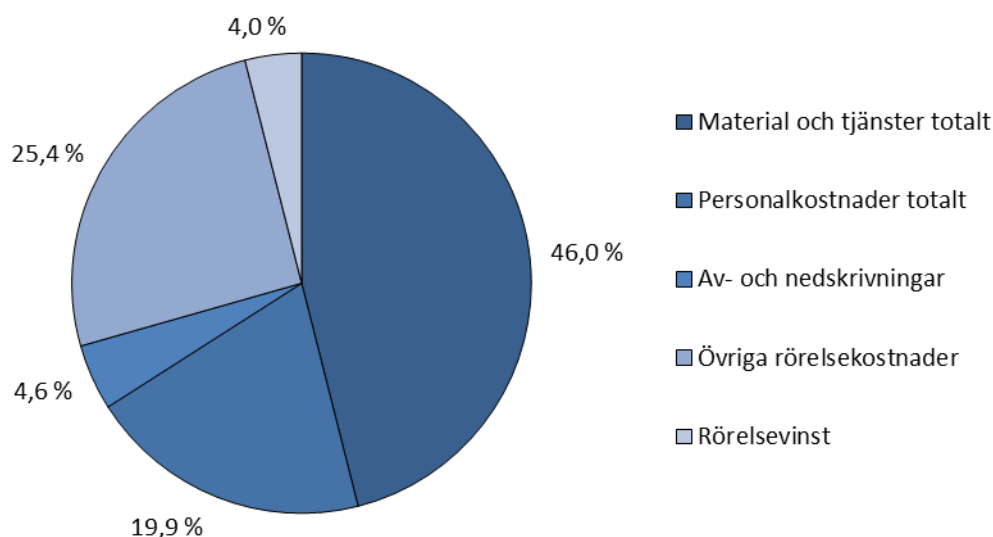
Figur 3: Branschernas andel av rörelseresultatet år 2018

Fördelning av rörelsekostnader för alla företag

År 2018 hade företagen totala rörelseintäkter (inklusive förändring i produktlager och tillverkning för eget bruk) på ca 2 200 miljoner euro. Som framgår av Figur 4 användes 96 procent av intäkterna för att täcka rörelsekostnader av olika slag. *Material och tjänster* var den största kostnadsposten, ca 1 020 miljoner euro, vilket motsvarade 46 procent av rörelseintäkterna. Personalkostnader uppgick till ca 440 miljoner euro (20 procent). Av- och nedskrivningar motsvarade sammanlagt ca 100 miljoner euro (5 procent). Övriga rörelsekostnader uppgick till ca 560 miljoner euro (25 procent). Totalt uppgick rörelsekostnaderna till ca 2 120 miljoner euro, vilket ger ett rörelseresultat på ca 90 miljoner euro (4,0 procent av rörelseintäkterna).

Figur 4: Företagens fördelning av rörelsekostnader och rörelseresultat år 2018

Företagens balansräkning under åren 2001–2018

Tabell 2 nedan illustrerar utvecklingen för vissa utvalda poster ur balansräkningen för åren 2001–2018. *Balansomslutningen* växte under 2018 efter två år av nedgång. År 2018 ökade balansomslutningen med 85 miljoner euro (3,2 procent). Fordringarna ökade med 6,1 procent och de *materiella tillgångarna* ökade med 11 procent. Det egna kapitalet ökade med 1,6 procent medan det främmande kapitalet ökade med 3,8 procent. Antalet företag som ingår i undersökningen ökade från 971 år 2017 till 976 år 2018. Poster ur balansräkningen visas med löpande priser i Tabell 2 nedan:

Tabell 2: Utvalda poster ur balansräkningen åren 2001–2018

	Balans- omslutning	Materiella tillgångar totalt	Fordringar totalt	Eget kapital	Främmande kapital	Antal företag
Miljoner euro / antal företag						
2001	1 529,2	705,2	208,5	528,1	693,7	712
2002	1 550,8	690,6	242,8	571,2	669,8	715
2003	1 585,7	676,5	246,0	587,9	679,7	695
2004	1 786,3	823,4	245,8	674,7	813,8	698
2005	1 812,5	791,6	342,7	715,4	810,9	724
2006	1 772,5	771,4	276,0	646,2	822,9	765
2007	1 948,5	788,9	324,1	760,9	918,1	826
2008	2 293,4	969,6	423,0	747,8	1 253,6	858
2009	2 293,0	986,2	341,2	767,9	1 219,0	893
2010	2 323,3	895,4	466,7	810,7	1 195,9	888
2011	2 373,3	892,8	480,7	835,5	1 219,0	903
2012	2 519,4	1 039,5	520,5	980,8	1 212,3	923
2013	2 835,9	1 187,3	676,7	1 106,1	1 368,2	942
2014	2 678,4	1 102,0	503,5	938,3	1 365,1	937
2015	2 841,5	1 163,6	554,3	991,8	1 442,8	969
2016	2 741,4	1 123,1	534,4	1 001,8	1 356,3	972
2017	2 686,4	1 009,5	508,7	986,2	1 301,4	971
2018	2 771,6	1 121,1	539,7	1 002,3	1 351,3	976
Årsförändring, procent						
2001–2002	1,4	-2,1	16,4	8,2	-3,5	0,4
2002–2003	2,2	-2,0	1,3	2,9	1,5	-2,8
2003–2004	12,6	21,7	-0,1	14,8	19,7	0,4
2004–2005	1,5	-3,9	39,5	6,0	-0,4	3,7
2005–2006	-2,2	-2,6	-19,5	-9,7	1,5	5,7
2006–2007	9,9	2,3	17,4	17,8	11,6	8,0
2007–2008	17,7	22,9	30,5	-1,7	36,5	3,9
2008–2009	0,0	1,7	-19,3	2,7	-2,8	4,1
2009–2010	1,3	-9,2	36,8	5,6	-1,9	-0,6
2010–2011	2,2	-0,3	3,0	3,1	1,9	1,7
2011–2012	6,2	16,4	8,3	17,4	-0,5	2,2
2012–2013	12,6	14,2	30,0	12,8	12,9	2,1
2013–2014	-5,6	-7,2	-25,6	-15,2	-0,2	-0,5
2014–2015	6,1	5,6	10,1	5,7	5,7	3,4
2015–2016	-3,5	-3,5	-3,6	1,0	-6,0	0,3
2016–2017	-2,0	-10,1	-4,8	-1,6	-4,0	-0,1
2017–2018	3,2	11,1	6,1	1,6	3,8	0,5

Fortsatt goda nyckeltal för tillverkningsindustrin, trots försvagning

Bokslutsstatistiken för år 2018 omfattar 103 företag inom *tillverkningsindustrin*. De olika näringsgrenar som finns representerade inom tillverkningsindustrin finns bifogade sist i meddelandet. De företag inom tillverkningsindustrin som undersökningen omfattar sysselsatte tillsammans ca 1 200 personer¹ år 2018. Företagens storlek varierar från enmansföretag till företag med över hundra anställda. I undersökningsmaterialet utgör *livsmedel- och dryckestillverkning* den största undergruppen inom industribranschen² följt av *försörjning av el, gas, värme och kyla; tillverkning av metallvaror samt trävaruindustri*. *Tillverkningsindustrin* stod för ca 6,8 procent av det totala antalet arbetsplatser på Åland samt 8,0 procent av Ålands BNP år 2017.

Tabell 3 visar resultat- och balansräkningen för tillverkningsindustrin totalt för åren 2017–2018. År 2018 var *omsättningen* 375 miljoner euro, en minskning med 4,5 procent från år 2017. Den största kostnadsposten var *material och tjänster totalt* där utgifterna var 190 miljoner euro. Andra betydande kostnadsposter var *personalkostnader totalt* som uppgick till 74 miljoner euro samt *övriga rörelsekostnader* som uppgick till 66 miljoner euro. *Rörelsevinsten* var år 2018 29 miljoner euro, vilket var 32 procent lägre än under 2017. Finansiella intäkter har de senaste åren haft avgörande betydelse för tillverkningsindustrins resultat. Dessa uppgick 2018 till 16 miljoner euro, vilket var en minskning med 12 procent från föregående år. *Räkenskapsperiodens resultat* blev därmed år 2018 35 miljoner euro, vilket var 30 procent lägre än 2016.

I balansräkningen var *balansomslutningen* år 2018 739 miljoner euro (år 2017 707 miljoner euro). På den aktiva sidan är de största posterna *materiella tillgångar totalt* (284 miljoner euro), *fordringar totalt* (199 miljoner euro) samt *placeringar totalt* (156 miljoner euro). På den passiva sidan var det *egna kapitalet* 295 miljoner euro och det *främmande kapitalet* 393 miljoner euro.

I *Tabell 4* och *Figur 5* presenteras de olika finansiella nyckeltalen för *tillverkningsindustrin*. Nyckeltalen för branschen är goda, trots att en viss försvagning av soliditeten skett under de senaste åren. *Avkastningsprocenten på investerat kapital* är klart högre än skuldräntan, vilket innebär att avkastningen på det kapital företaget anskaffat är större än vad ersättningen för det till långivare är. *Driftsbidragsprocenten* borde inom industrin vara mellan 10 – 25 procent, och med 13,5 procent uppfyller *tillverkningsindustrin* som helhet detta mål. *Rörelseresultatprocenten* för branschen som helhet är nöjaktig och *nettoresultatprocenten* är klart positiv. Tillverkningsindustrin som helhet kännetecknas av god soliditet och kassalikviditet. Positivt är även att medianvärden för såväl soliditet som likviditet ser goda ut.

¹ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

² Sett till antalet företag i grundmaterialet.

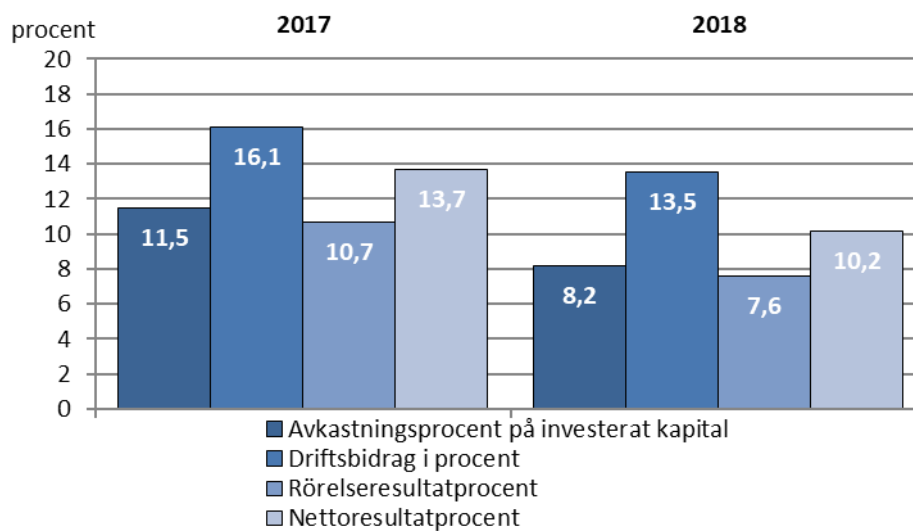
Tabell 3: Tillverkningsindustrins totala resultat- och balansräkning

	2017	2018
Antal företag	103	103
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	392 258	374 646
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	14	469
Tillverkning för eget bruk	2 675	2 724
Övriga rörelseintäkter	4 444	3 505
Material och tjänster totalt	-195 440	-190 156
Personalkostnader totalt	-74 724	-74 479
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-21 667	-22 314
Övriga rörelsekostnader	-65 281	-65 584
Rörelsevinst (-förlust)	42 280	28 812
Finansiella intäkter och kostnader totalt	18 694	16 404
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	60 974	45 216
Extraordinära poster totalt	-131	0
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	60 843	45 216
Bokslutsdispositioner totalt	-3 693	-3 181
Direkta skatter totalt	-6 768	-6 773
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	50 382	35 262
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	10 388	11 562
Materiella tillgångar totalt	258 284	284 442
Placeringar totalt	158 081	156 009
Bestående aktiva	426 753	452 014
Omsättningstillgångar totalt	58 918	49 345
Fordringar totalt	185 135	199 167
Finansiella värdepapper totalt	2 477	3 860
Kassa och banktillgodohavanden	34 124	35 047
Rörliga aktiva totalt	280 654	287 419
Aktiva totalt	707 407	739 432
PASSIVA		
Eget kapital totalt	287 833	294 778
Akkumulerade bokslutsdispositioner	50 331	51 208
Obligatoriska reserveringar totalt	169	140
Långfristigt främmande kapital totalt	207 829	256 676
Kortfristigt främmande kapital totalt	161 246	136 629
Passiva totalt	707 407	739 432

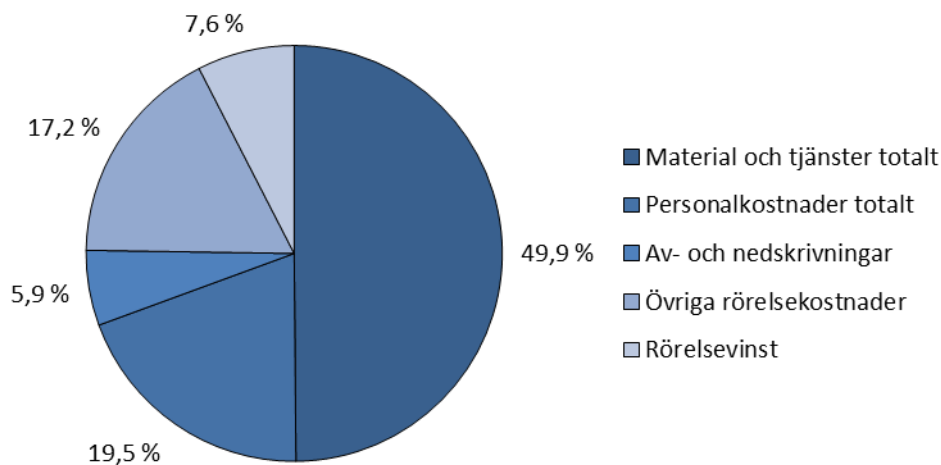
Tabell 4: Tillverkningsindustrins nyckeltal

Nyckeltal	2018			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	378 151			
Omsättning i 1 000 euro	374 646			
Avkastningsprocent på investerat kapital	8,2	0,3	6,0	20,7
Skuldränta	1,4	0,0	0,9	1,7
Driftsbidrag i procent	13,5	2,4	12,4	23,1
Rörelseresultatprocent	7,6	0,3	6,1	13,1
Nettoresultatprocent	10,2	-0,2	3,3	9,8
Personalkostnader i procent av omsättningen	19,9	11,0	22,5	38,0
Soliditet	46,8	7,8	37,5	73,9
Kassalikviditet	1,7	0,6	1,3	3,4
Balanslikviditet	2,1	1,1	1,9	4,5

Figur 5: Tillverkningsindustrins resultatnyckeltal

Figur 6: Tillverkningsindustrins rörelsekostnader och rörelseresultat år 2018

Den årliga variationen ofta stor inom byggbranschen

För år 2018 ingick 155 företag inom *byggbranschen* i bokslutsstatistiken. De företag som ingår i bokslutsstatistiken sysselsatte tillsammans ca 740³ personer. Byggbranschen stod för ca 6,3 procent av det totala antalet arbetsplatser på Åland år 2017 och dess andel av BNP år 2017 var ca 4,8 procent. Byggbranschen domineras av de två underbranscherna *byggande av hus* samt *specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet*, både i omsättning och i antal företag.

Tabell 5 visar resultat- och balansräkningen för byggbranschen totalt. Byggbranschen uppvisade under år 2018 en *omsättning* på 145 miljoner euro (en minskning med 3,8 procent). De största kostnadsposterna var *material och tjänster totalt* på 91 miljoner euro (en ökning med 1,7 procent) och *personalkostnader totalt* på 36 miljoner euro (en ökning med 0,3 procent). *Räkenskapsperiodens vinst* var ca 5,6 miljoner euro (en minskning med 22,3 procent från år 2017).

De tio största företagen stod för 49 procent av byggbranschens omsättning 2018 (48 procent 2017). Dessa företag stod samtidigt för 41 procent av vinsten (44 procent år 2017). De allra största byggprojekten kan ha relativt stor inverkan på branschens olika nyckeltal beroende på vilken fas projekten befinner sig i. Till exempel omsättning och mängden främmande kapital uppvisar ofta betydande årliga variationer.

Balansomslutningen för byggbranschen var 161 miljoner euro år 2018 (en ökning med 14 procent). De största posterna på den aktiva sidan var *omsättningstillgångar totalt* (44 miljoner euro), *materiella tillgångar totalt* (43 miljoner euro), *fordringar totalt* (40 miljoner euro) samt *placeringar totalt* (17 miljoner euro). På den passiva sidan är det *egna kapitalet* 64 miljoner euro och det *främmande kapitalet* 95 miljoner euro. Det egna kapitalet minskade således med 2,6 procent, medan det främmande kapitalet ökade med 30 procent. De största förändringarna jämfört med 2018 på den aktiva sidan är att *omsättningstillgångarna* ökat med 11 miljoner euro (35 procent), samtidigt som *fordringarna* ökat med 7,7 miljoner (24 procent). Den största förändringen på den passiva sidan är att det *kortfristigt främmande kapitalet* ökade med 21 miljoner euro (40 procent).

Tabell 6 och Figur 7 presenterar de olika nyckeltalen för byggbranschen. En analys av nyckeltalen visar att byggbranschen var relativt välmående, men att den försvagades 2018. De nyckeltal som visar lönsamhetsstrukturen har försvagats något jämfört med 2017. Både *driftsbidraget i procent*, *rörelseresultatprocenten* och *nettoresultatprocenten* kan dock anses vara nöjaktiga. *Avkastningsprocenten på investerat kapital* är i likhet med tidigare år betydligt högre än *skuldräntan*, vilket är bra. *Personalkostnaderna i procent av omsättningen* var 25,0 procent för byggbranschen år 2018. Även nyckeltalen som visar kapitalstrukturen försvagades något jämfört med 2017. *Soliditetsprocenten* var trots en viss försvagning fortsatt god – den låg 2018 på 41 procent. *Likviditeten* kan fortsättningsvis betecknas som tillfredsställande.

³ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

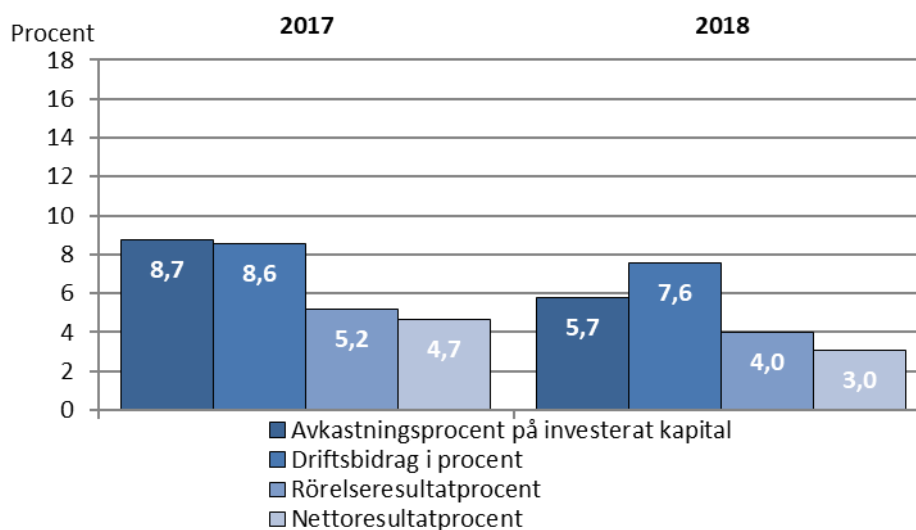
Tabell 5: Byggbranschens totala resultat- och balansräkning

	2017	2018
Antal företag	152	155
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	150 598	144 825
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-417	4 650
Tillverkning för eget bruk	2	78
Övriga rörelseintäkter	3 086	4 405
Material och tjänster totalt	-89 768	-91 311
Personalkostnader totalt	-36 055	-36 146
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-5 167	-5 365
Övriga rörelsekostnader	-14 296	-15 183
Rörelsevinst (-förlust)	7 983	5 952
Finansiella intäkter och kostnader totalt	1 016	225
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	8 999	6 177
Extraordinära poster totalt	5	0
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	9 004	6 177
Bokslutsdispositioner totalt	-21	1 019
Direkta skatter totalt	-1 819	-1 632
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	7 164	5 563
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	956	771
Materiella tillgångar totalt	40 446	43 032
Placeringar totalt	17 804	16 916
Bestående aktiva	59 206	60 719
Omsättningstillgångar totalt	32 546	43 774
Fordringar totalt	32 353	40 005
Finansiella värdepapper totalt	842	818
Kassa och banktillgodohavanden	16 222	16 050
Rörliga aktiva totalt	81 963	100 648
Aktiva totalt	141 169	161 366
PASSIVA		
Eget kapital totalt	66 102	64 406
Ackumulerade bokslutsdispositioner	1 610	1 960
Obligatoriska reserveringar totalt	213	0
Långfristigt främmande kapital totalt	19 848	20 207
Kortfristigt främmande kapital totalt	53 397	74 793
Passiva totalt	141 169	161 366

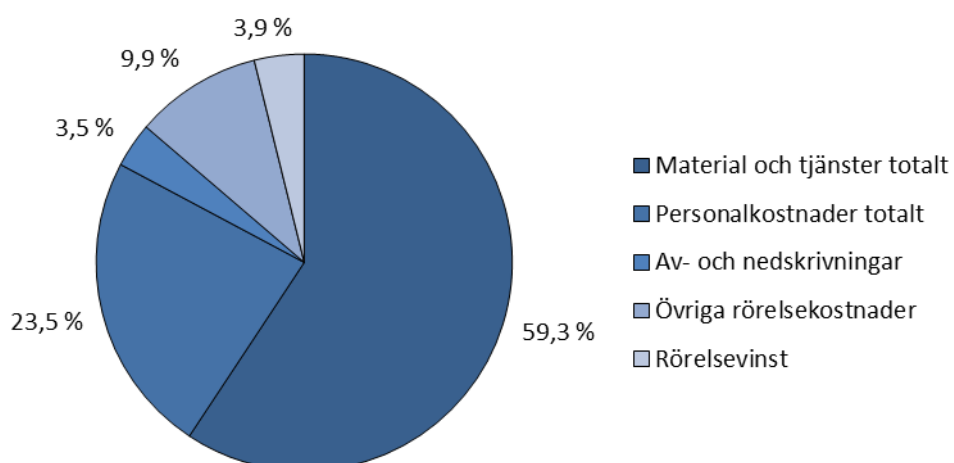
Tabell 6: Byggbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2018			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	149 230			
Omsättning i 1 000 euro	144 825			
Avkastningsprocent på investerat kapital	5,7	-0,2	9,7	32,0
Skuldränta	0,7	0,1	1,0	2,0
Driftsbidrag i procent	7,6	1,5	8,1	18,5
Rörelseresultatprocent	4,0	-0,7	4,4	13,4
Nettoresultatprocent	3,0	-1,1	3,2	10,5
Personalkostnader i procent av omsättningen	25,0	11,1	27,8	43,2
Soliditet	41,1	13,8	44,7	71,2
Kassalikviditet	0,8	0,5	1,3	3,2
Balanslikviditet	1,3	0,9	1,7	3,8

Figur 7: Byggbranschens resultatnyckeltal

Figur 8: Byggbranschens rörelsekostnader och rörelseresultat år 2018

Minskad omsättning och ökad vinst inom handeln

Handeln är här uppdelad i parti- och detaljhandel. *Partihandeln* i undersökningen omfattar 83 företag och antalet sysselsatta uppgick till ca 400⁴ år 2018. *Detaljhandeln* i sin tur representeras i undersökningen av 144 företag, som tillsammans sysselsatte ca 720⁵ personer år 2018. Partihandeln stod för ca 2,1 procent av det totala antalet arbetsplatser år 2017, medan detaljhandelns andel av arbetsplatserna var ca 6,5 procent (sammanlagt 8,6 procent). Partihandelns andel av BNP uppgick till ca 2,7 procent år 2017 medan detaljhandelns andel var ungefär 3,8 procent (sammanlagt 6,5 procent). Den låga BNP-andelen för detaljhandeln i jämförelse med sysselsättningen visar på en lägre arbetsproduktivitet än i den övriga ekonomin.

Resultat- och balansräkningen för partihandeln totalt presenteras i *Tabell 7*, medan detaljhandelns resultat- och balansräkning presenteras i *Tabell 8*. Partihandelns omsättning uppgick 2018 till 248 miljoner euro, medan detaljhandelns omsättning var 257 miljoner euro. Den sammanlagda omsättningen inom handeln var alltså 505 miljoner euro år 2018 (529 miljoner euro år 2017). Inom partihandeln är det några få stora företag som dominerar branschen, av partihandelns 83 företag stod de fem största företagen för 66 procent av branschens totala omsättning. Samtidigt stod dock dessa fem företag bara för 7 procent av vinsten. Inom detaljhandeln stod de fem största bolagen för 57 procent av omsättningen och för 43 procent av vinsten. För både parti- och detaljhandeln är den största kostnadsposten *material och tjänster totalt* (196 miljoner euro respektive 193 miljoner euro). *Rörelsevinsten* var för partihandeln 2,4 miljoner euro och för detaljhandeln 7,2 miljoner euro. *Räkenskapsperiodens vinst* var för partihandeln 9,5 miljoner euro (en ökning med 22 procent från 2017). För detaljhandeln var *räkenskapsperiodens vinst* på 4,3 miljoner euro (i stort sett en återgång till 2016-års vinstnivå, efter att enskilda händelser ledde till ett negativt resultat 2017).

Balansomslutningen var för partihandeln 290 miljoner euro och för detaljhandeln 156 miljoner euro. För partihandeln var den största posten på den aktiva sidan *placeringar totalt* (125 miljoner euro) medan det för detaljhandeln var *materiella tillgångar* (49 miljoner euro). För partihandeln var det *egna kapitalet* 143 miljoner euro och det *främmande kapitalet* 145 miljoner euro. Detaljhandelns *egna kapital* var 66 miljoner euro och det främmande kapitalet 85 miljoner euro.

De olika nyckeltalen för partihandeln presenteras i *Tabell 9*, medan detaljhandelns nyckeltal presenteras i *Tabell 10*. Både detaljhandelns och partihandelns *avkastningsprocent på investerat kapital* förbättrades 2018. Detaljhandelns avkastning var fortsatt klart högre än branschens skuldränta, medan marginalen var betydligt mindre för partihandeln. Driftsbidragsprocenten borde inom handeln vara mellan 2 – 10 procent, och både parti- och detaljhandeln som helhet uppfyllde detta mål. Partihandelns driftsbidragsprocent försvagades dock 2018, och ligger nära den nedre gränsvärdet. *Rörelseresultatprocenten* kan, i likhet med de senaste åren, betecknas som svag för både parti- och detaljhandeln. Soliditeten var god för både partihandeln och för detaljhandeln. Det skedde inga större förändringar i branschernas soliditet under 2018. Likviditeten kan sammanfattningsvis betecknas som tillfredsställande inom handeln.

⁴ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

⁵ Samma som ovan.

Tabell 7: Partihandelns totala resultat- och balansräkning

	2017	2018
Antal företag	81	83
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	251 289	248 307
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	1 154	-1 932
Tillverkning för eget bruk	7	0
Övriga rörelseintäkter	3 713	4 097
Material och tjänster totalt	-201 283	-195 904
Personalkostnader totalt	-19 979	-23 652
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-2 826	-3 305
Övriga rörelsekostnader	-22 636	-25 227
Rörelsevinst (-förlust)	9 439	2 384
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-2 272	2 451
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	7 168	4 835
Extraordinära poster totalt	50	0
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	7 218	4 835
Bokslutsdispositioner totalt	2 838	7 077
Direkta skatter totalt	-2 278	-2 438
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	7 777	9 474
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	2 129	1 400
Materiella tillgångar totalt	32 993	40 143
Placeringar totalt	103 967	125 372
Bestående aktiva	139 089	166 915
Omsättningstillgångar totalt	31 788	30 534
Fordringar totalt	75 849	76 754
Finansiella värdepapper totalt	5 698	1 340
Kassa och banktillgodohavanden	14 262	13 983
Rörliga aktiva totalt	127 597	122 610
Aktiva totalt	266 686	289 525
PASSIVA		
Eget kapital totalt	133 828	143 409
Akkumulerade bokslutsdispositioner	1 316	1 233
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	55 211	73 599
Kortfristigt främmande kapital totalt	76 331	71 284
Passiva totalt	266 686	289 525

Tabell 8: Detaljhandelns totala resultat- och balansräkning

	2017	2018
Antal företag	151	144
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	277 634	256 684
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	3	-6
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	4 096	3 181
Material och tjänster totalt	-213 724	-193 005
Personalkostnader totalt	-29 257	-30 165
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-3 525	-3 742
Övriga rörelsekostnader	-26 641	-25 749
Rörelsevinst (-förlust)	8 586	7 198
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-108	-86
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	8 478	7 112
Extraordinära poster totalt	0	0
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	8 478	7 112
Bokslutsdispositioner totalt	-3 490	-1 633
Direkta skatter totalt	-6 906	-1 163
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	-1 918	4 316
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	1 294	2 015
Materiella tillgångar totalt	41 082	49 438
Placeringar totalt	36 203	28 944
Bestående aktiva	78 579	80 397
Omsättningstillgångar totalt	30 521	33 835
Fordringar totalt	23 693	23 202
Finansiella värdepapper totalt	433	155
Kassa och banktillgodohavanden	13 598	18 862
Rörliga aktiva totalt	68 245	76 054
Aktiva totalt	146 824	156 451
PASSIVA		
Eget kapital totalt	58 176	66 357
Akkumulerade bokslutsdispositioner	4 740	5 064
Obligatoriska reserveringar totalt	0	230
Långfristigt främmande kapital totalt	25 564	30 766
Kortfristigt främmande kapital totalt	58 345	54 034
Passiva totalt	146 824	156 451

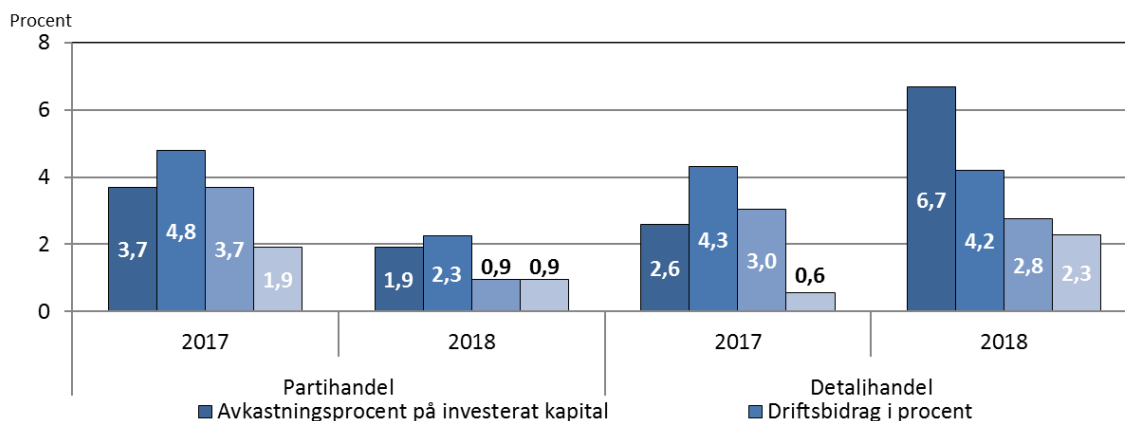
Tabell 9: Partihandelns nyckeltal

Nyckeltal	2018			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	252 405			
Omsättning i 1 000 euro	248 307			
Avkastningsprocent på investerat kapital	1,9	0,6	7,0	24,5
Skuldränta	1,3	0,0	0,6	1,7
Driftsbidrag i procent	2,3	0,8	6,4	18,2
Rörelseresultatprocent	0,9	0,3	4,0	11,3
Nettoresultatprocent	0,9	0,2	3,6	10,0
Personalkostnader i procent av omsättningen	9,5	3,0	13,7	28,8
Soliditet	50,0	12,0	49,2	71,4
Kassalikviditet	1,3	0,5	1,0	1,9
Balanslikviditet	1,7	1,0	1,7	3,6

Tabell 10: Detaljhandelns nyckeltal

Nyckeltal	2018			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	259 865			
Omsättning i 1 000 euro	256 684			
Avkastningsprocent på investerat kapital	6,7	0,2	7,3	24,6
Skuldränta	0,9	0,1	0,8	1,7
Driftsbidrag i procent	4,2	0,2	4,6	9,0
Rörelseresultatprocent	2,8	-0,2	2,5	7,7
Nettoresultatprocent	2,3	-0,8	1,6	5,9
Personalkostnader i procent av omsättningen	11,8	6,5	15,2	25,0
Soliditet	45,7	5,4	32,7	64,8
Kassalikviditet	0,8	0,2	0,7	2,0
Balanslikviditet	1,4	1,1	1,9	3,1

Figur 9: Handelns resultatnyckeltal 2017–2018

Minskad omsättning och sämre resultat inom sjötransportbranschen

Transportbranschen har här indelats i två huvudgrupper, *sjötransport* och *övrig transport*. Dessa presenteras var för sig. Antal företag i undersökningen som ingick i sjöfartsbranschen var 26 stycken år 2018 och antalet anställda uppgick till ca 2 720⁶. Underlaget inkluderar företag med varierande personalstorlek; nästan hälften av företagen sysselsätter 0 till 4 personer, men branschen innehåller även större rederier. De övriga transporterna, som omfattar land- och lufttransporter, stödtjänster till transport, samt postverksamhet, bestod av 43 företag år 2018. Dessa sysselsatte tillsammans ca 600⁷ arbetstagare. Branschen består till stor del av företag med ett fåtal anställda, men även här finns ett par stora företag. Transportbranschen stod för 17 procent av det totala antalet arbetsplatser år 2017, varav sjötransportbranschen stod för 12 procentenheter. Transportbranschens bidrag till BNP låg 2017 på 21 procent, varav sjötransporterna stod för 17 procent.

Resultat- och balansräkningen för sjötransportbranschen presenteras i *Tabell 11*, medan den övriga transportbranschens resultat- och balansräkning presenteras i *Tabell 12*.

Sjötransportbranschens omsättning och resultat minskade för tredje året i rad 2018.

Omsättningen för sjötransportbranschen uppgick 2018 till 755 miljoner euro (en minskning med 51 miljoner eller 6,3 procent jämfört med 2017) medan *rörelseresultatet* uppgick till 22 miljoner euro (en minskning med ca 10 miljoner euro eller 32 procent). *Räkenskapsperiodens resultat* uppgick i sin tur till 11 miljoner euro, vilket var 14,6 miljoner euro eller 56 procent mindre än 2017. Omsättningen för den *övriga transportbranschen* ökade 2018 med 7,7 miljoner euro (8,2 procent) och uppgick till 101 miljoner euro. Räkenskapsperiodens vinst minskade i sin tur med 1,3 miljoner (54 procent) och uppgick till 1,1 miljoner euro.

Balansomslutningen var för sjötransportbranschen ca 1 000 miljoner euro (oförändrad från 2017), medan den var 132 miljoner euro för den övriga transportbranschen (-0,9 procent). Den aktiva sidan domineras både hos sjötransportbranschen och hos den övriga transportbranschen av *materiella tillgångar totalt* (508 miljoner euro respektive 97 miljoner euro). Det *egna kapitalet* var hos sjötransportbranschen 260 miljoner euro medan det *främmande kapitalet* var 416 miljoner euro. Hos den övriga transportbranschen var det *egna kapitalet* 55 miljoner euro medan det *främmande kapitalet* var 59 miljoner euro.

Sjötransportbranschens olika nyckeltal presenteras i *Tabell 13*, medan den övriga transportbranschens nyckeltal presenteras i *Tabell 14*. *Avkastningsprocenten på investerat kapital* (ROI) är fortsättningsvis högre än skuldräntan för både sjötransportbranschen och den övriga transportbranschen, trots att avkastningsprocenten på investerat kapital försämrades för bägge branscher för tredje året i rad. Även rörelseresultat- och nettoresultatprocenten fortsatte att försämrats för både sjö- och övrig transport. För sjöfarten kan rörelseresultatprocenten betecknas som svag, medan den är nöjaktig för den övriga transportsektorn. Både sjötransportbranschen och den övriga transportbranschen har god soliditet. Likviditeten var ganska oförändrad för bägge branscher och båda hade en god kassalikviditet och en tillfredsställande balanslikviditet.

⁶ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

⁷ Samma som ovan.

Tabell 11: Sjötransportbranschens totala resultat- och balansräkningar

	2017	2018
Antal företag	24	26
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	806 182	755 134
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0
Övriga rörelseintäkter	31 292	42 608
Material och tjänster totalt	-231 280	-212 704
Personalkostnader totalt	-160 194	-159 481
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-47 104	-45 262
Övriga rörelsekostnader	-366 658	-358 359
Rörelsevinst (-förlust)	32 238	21 935
Finansiella intäkter och kostnader totalt	2 489	-3 215
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	34 727	18 720
Extraordinära poster totalt	0	0
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	34 727	18 720
Bokslutsdispositioner totalt	-6 333	-5 351
Direkta skatter totalt	-2 293	-1 916
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	26 101	11 453
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	9 808	8 002
Materiella tillgångar totalt	444 477	507 526
Placeringar totalt	222 303	144 282
Bestående aktiva	676 588	659 809
Omsättningstillgångar totalt	22 460	20 285
Fordringar totalt	122 776	130 824
Finansiella värdepapper totalt	0	0
Kassa och banktillgodohavanden	182 413	190 864
Rörliga aktiva totalt	327 649	341 974
Aktiva totalt	1 004 237	1 001 783
PASSIVA		
Eget kapital totalt	263 377	260 202
Akkumulerade bokslutsdispositioner	317 738	325 666
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	231 846	218 510
Kortfristigt främmande kapital totalt	191 276	197 405
Passiva totalt	1 004 237	1 001 783

Tabell 12: Övriga transportbranschens totala resultat- och balansräkning

	2017	2018
Antal företag	39	43
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	93 680	101 385
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	2	1
Tillverkning för eget bruk	0	12
Övriga rörelseintäkter	1 305	1 837
Material och tjänster totalt	-38 055	-42 742
Personalkostnader totalt	-27 151	-28 936
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-9 474	-9 942
Övriga rörelsekostnader	-14 120	-16 102
Rörelsevinst (-förlust)	6 186	5 513
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-1 018	-1 789
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	5 168	3 724
Extraordinära poster totalt	0	0
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	5 168	3 724
Bokslutsdispositioner totalt	-2 112	-2 016
Direkta skatter totalt	-628	-600
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	2 428	1 109
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	1 522	1 442
Materiella tillgångar totalt	94 288	97 285
Placeringar totalt	5 318	3 478
Bestående aktiva	101 129	102 205
Omsättningstillgångar totalt	858	971
Fordringar totalt	16 173	15 823
Finansiella värdepapper totalt	635	801
Kassa och banktillgodohavanden	10 174	12 303
Rörliga aktiva totalt	27 840	29 898
Aktiva totalt	128 969	132 103
PASSIVA		
Eget kapital totalt	57 311	55 171
Ackumulerade bokslutsdispositioner	13 836	18 306
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	37 995	35 758
Kortfristigt främmande kapital totalt	24 983	22 868
Passiva totalt	134 126	132 103

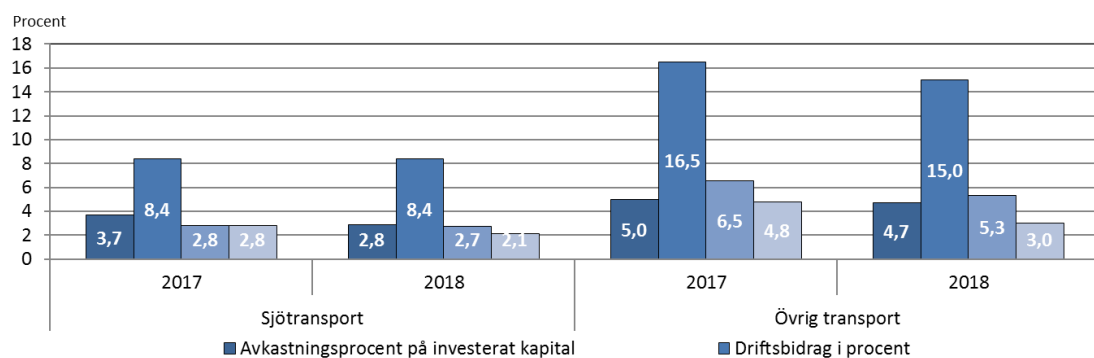
Tabell 13: Sjötransportbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2018			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	797 742			
Omsättning i 1 000 euro	755 134			
Avkastningsprocent på investerat kapital	2,8	0,2	8,3	34,0
Skuldränta	1,6	0,0	0,8	2,1
Driftsbidrag i procent	8,4	3,5	9,3	33,1
Rörelseresultatprocent	2,7	-1,8	4,8	19,4
Nettoresultatprocent	2,1	0,1	4,9	17,0
Personalkostnader i procent av omsättningen	21,1	18,3	41,7	65,6
Soliditet	58,5	4,1	47,8	81,8
Kassalikviditet	1,6	0,9	1,2	4,0
Balanslikviditet	1,7	1,0	1,3	4,0

Tabell 14: Övriga transportbranschens nyckeltal

Nyckeltal	2018			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	103 223			
Omsättning i 1 000 euro	101 385			
Avkastningsprocent på investerat kapital	4,7	3,0	9,6	44,0
Skuldränta	2,1	0,1	1,1	2,9
Driftsbidrag i procent	15,0	7,6	15,9	33,8
Rörelseresultatprocent	5,3	-0,3	8,0	17,9
Nettoresultatprocent	3,0	-0,8	5,5	12,0
Personalkostnader i procent av omsättningen	28,5	6,8	25,3	37,4
Soliditet	55,6	9,0	49,7	74,1
Kassalikviditet	1,3	0,6	0,9	2,4
Balanslikviditet	1,3	0,6	0,9	2,4

Figur 10: Transportbranschens resultatnyckeltal år 2017–2018

Omsättningen för hotell- och restaurangbranschen minskade för första gången på åtta år

I undersökningen omfattades *hotell- och restaurangbranschen* år 2018 av 104 företag, vars antal anställda uppgick till ca 500⁸ personer. Branschen svarade år 2017 för ca 4,7 procent av det totala antalet arbetsplatser på Åland och dess andel av BNP uppgick år 2017 till ca 2,1 procent. Likt fallet med detaljhandeln bör här noteras att den låga BNP-andelen i jämförelse med sysselsättningen tyder på lägre arbetsproduktivitet än i övriga ekonomin. Branschen innefattar restauranger, kaféer, hotell, och andra övernattningsanläggningar.

Resultat- och balansräkningen för hotell- och restaurangbranschen totalt presenteras i *Tabell 15*. År 2018 omsatte hotell- och restaurangbranschen 47 miljoner euro (en minskning med 6,7 procent sedan år 2017). Minskningen satte stopp för en sju år lång period med positiv omsättningstillväxt. De fem största företagen stod 2018 för 40 procent av branschens totala omsättning. De stora kostnadsposterna var *personalkostnader totalt* (18 miljoner euro) samt *material och tjänster totalt* (14 miljoner euro). *Rörelseresultatet* uppgick år 2018 till 2,6 miljoner euro medan *räkenskapsperiodens resultat* var 1,8 miljoner euro (samma som 2017).

Balansomslutningen uppgick 2018 till 70 miljoner euro. Den dominerande posten på den aktiva sidan var *materiella tillgångar totalt* med 46 miljoner euro. Förutom denna var de största posterna *kassa och banktillgodohavanden* (7,7 miljoner euro), *fordringar totalt* (5,4 miljoner euro) samt *placeringar totalt* (5,0 miljoner euro). Det *egna kapitalet* var 18 miljoner euro och det *främmande kapitalet* 50 miljoner euro.

Nyckeltalen för hotell- och restaurangbranschen år 2018 presenteras i *Tabell 16*.

Lönsamheten för branschen som helhet försämrades något under 2017.

Avkastningsprocenten på investerat kapital var högre än *skuldräntan*, vilket är bra.

Driftsbidragsprocenten, som inom tjänstebansherna borde vara mellan 5–15 procent, låg på 10,0 procent. *Rörelseresultatprocenten* är nöjaktig för branschen som helhet.

Nettoresultatprocenten är positiv för branschen som helhet, vilket innebär att den kan betecknas som lönsam. Den undre kvartilen för nettoresultatprocenten är dock -0,6.

Personalkostnader i procent av omsättningen är för hotell- och restaurangbranschen mycket höga (38 procent) vilket indikerar att branschen är mycket personalintensiv. *Soliditeten* för hotell- och restaurangbranschen förstärktes 2018 för fjärde året i rad och kan betecknas som tillfredsställande. Branschen hade efter denna förstärkning inte längre den sämsta soliditeten – istället har *personliga tjänster* övertagit denna position. *Kassalikviditeten* var tillfredsställande och *balanslikviditeten* var svag för branschen som helhet. Båda nyckeltalen var tämligen oförändrade från år 2017.

⁸ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

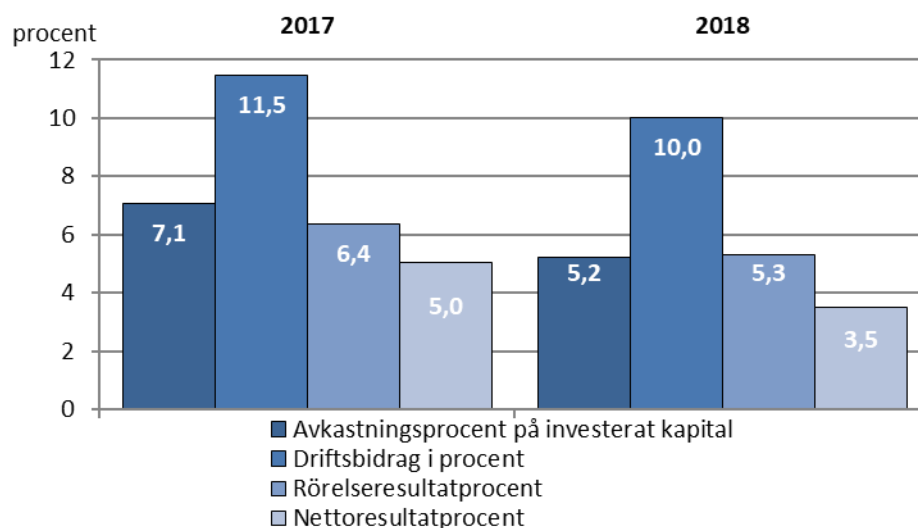
Tabell 15: Hotell- och restaurangbranschens totala resultat- och balansräkning

	2017	2018
Antal företag	110	104
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	50 301	46 924
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-8	-6
Tillverkning för eget bruk	63	43
Övriga rörelseintäkter	951	1 374
Material och tjänster totalt	-15 999	-13 896
Personalkostnader totalt	-17 617	-17 617
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-2 613	-2 276
Övriga rörelsekostnader	-11 818	-11 984
Rörelsevinst (-förlust)	3 259	2 563
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-876	-440
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	2 383	2 122
Extraordinära poster totalt	0	0
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	2 383	2 122
Bokslutsdispositioner totalt	-163	91
Direkta skatter totalt	-426	-423
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	1 794	1 791
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	1 467	1 547
Materiella tillgångar totalt	46 531	46 045
Placeringar totalt	5 503	5 038
Bestående aktiva	53 501	52 630
Omsättningstillgångar totalt	3 391	3 579
Fordringar totalt	5 082	5 354
Finansiella värdepapper totalt	0	450
Kassa och banktillgodohavanden	7 918	7 742
Rörliga aktiva totalt	16 390	17 126
Aktiva totalt	69 891	69 757
PASSIVA		
Eget kapital totalt	17 263	18 052
Ackumulerade bokslutsdispositioner	461	1 512
Obligatoriska reserveringar totalt	7	0
Långfristigt främmande kapital totalt	31 293	27 032
Kortfristigt främmande kapital totalt	20 867	23 161
Passiva totalt	69 891	69 757

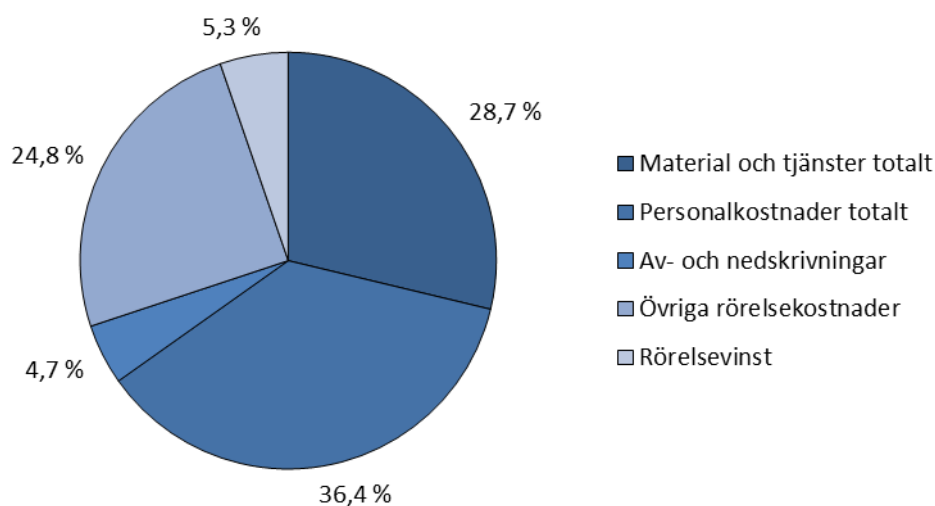
Tabell 16: Nyckeltal för hotell- och restaurangbranschen

Nyckeltal	2018			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	48 298			
Omsättning i 1 000 euro	46 924			
Avkastningsprocent på investerat kapital	5,2	0,1	4,6	23,6
Skuldränta	1,8	0,0	1,4	2,1
Driftsbidrag i procent	10,0	3,8	12,0	27,3
Rörelseresultatprocent	5,3	0,2	5,5	18,4
Nettoresultatprocent	3,5	-0,6	3,1	12,9
Personalkostnader i procent av omsättningen	37,5	9,4	29,6	40,1
Soliditet	28,0	3,6	32,1	72,9
Kassalikviditet	0,6	0,2	1,3	5,0
Balanslikviditet	0,7	0,4	1,6	5,9

Figur 11: Hotell- och restaurangbranschens resultatnyckeltal

Figur 12: Hotell- och restaurangbranschens rörelseintäkter fördelat på rörelsekostnader och rörelseresultat år 2018

God soliditet inom företagstjänster, svag inom personliga tjänster

Tjänstebranschen har här indelats i två huvudgrupper, *företagstjänster* och *personliga tjänster*. Dessa presenteras var för sig. Antal företag i undersökningen som ingick i företagstjänster var 215 stycken år 2018 och antalet anställda uppgick till ca 880⁹. Branschen personliga tjänster bestod av 103 företag år 2018, och dessa sysselsatte tillsammans ca 360¹⁰ arbetstagare. Branschen består till stor del av företag med ett fåtal anställda, ca fyra femtedelar av företagen sysselsätter mindre än fem anställda. Sammanlagt omfattar således tjänstebranschen 318 företag som tillsammans sysselsatte ca 1 240 arbetstagare. De anställda inom tjänstebranschen omfattade sammanlagt 15 procent av det totala antalet arbetsplatser år 2017. BNP för de berörda tjänstenäringarna uppgick till ca 12 procent år 2017 (endast privata sektorn ingår i dessa arbetsplats- och BNP-siffror).

Tabell 17 visar resultat- och balansräkningen för företagstjänster medan *Tabell 18* visar motsvarande för personliga tjänster. Branschen företagstjänster uppvisade år 2018 en omsättning på 148 miljoner euro (en minskning med 6,5 procent från föregående år) medan branschen personliga tjänster uppvisade en omsättning på 48 miljoner euro (en ökning med 2,9 procent sedan år 2017). De största kostnadsposterna för branschen företagstjänster var *material och tjänster totalt* (60 miljoner euro) och *personalkostnader totalt* (53 miljoner euro). För branschen personliga tjänster var de största kostnadsposterna *material och tjänster totalt* (16 miljoner euro) och *personalkostnader totalt* (16 miljoner euro). Inom företagstjänster redovisades ett rörelseresultat på 12 miljoner euro, och inom personliga tjänster 1,1 miljoner euro. *Räkenskapsperiodens resultat* var för företagstjänster 9,3 miljoner euro och för personliga tjänster ca 0,5 miljoner euro.

Balansomslutningen var 171 miljoner euro för branschen företagstjänster och 50 miljoner euro för branschen personliga tjänster. De största posterna på den aktiva sidan var för företagstjänster *fordringar totalt* (44 miljoner euro), *materiella tillgångar totalt* (39 miljoner euro) samt *placeringar totalt* (36 miljoner euro). För personliga tjänster var de största posterna *materiella tillgångar totalt* (14 miljoner euro) och *kassa och banktillgodohavanden* (13 miljoner euro). Det *egna kapitalet* var inom företagstjänster 89 miljoner euro och inom personliga tjänster 11 miljoner euro. Det *främmande kapitalet* var inom företagstjänster 70 miljoner euro och inom personliga tjänster 39 miljoner euro.

Företagstjänsternas olika nyckeltal presenteras i *Tabell 19*, medan de personliga tjänsternas nyckeltal presenteras i *Tabell 20*. *Avkastningsprocenten på investerat kapital* för både företags- och personliga tjänster ligger på en bra nivå. För företagstjänster ligger avkastningen långt över skuldräntan. Driftsbidragsprocenten borde inom tjänstebranscherna vara mellan 5–15 procent, och med 12,4 procent respektive 7,0 procent uppfyllde branscherna målet. Rörelseresultat- och nettoresultatprocenten var nöjaktiga för företagstjänster medan personliga tjänster hade en svag rörelseresultatprocent och nettoresultatprocent. Både företagstjänster och personliga tjänster har höga *personalkostnader i procent av omsättningen*, nästan i nivå med hotell- och restaurangbranschen. Den blandade typen av företag som ingår i tjänstebranscherna innebär dock att det finns stor variation på denna punkt, särskilt inom företagstjänster. *Soliditeten* för företagstjänster är synnerligen god, medan den för personliga tjänster är på gränsen till svag. Kassalikviditeten är god för tjänstebranscherna, medan balanslikviditeten är tillfredsställande.

⁹ Inkluderar inte personal i företag som saknar arbetsställe på Åland.

¹⁰ Samma som ovan.

Tabell 17: Företagstjänsternas totala resultat- och balansräkning

	2017	2018
Antal företag	222	215
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	158 276	147 944
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	0	195
Tillverkning för eget bruk	1 761	1 491
Övriga rörelseintäkter	16 968	12 288
Material och tjänster totalt	-62 755	-59 830
Personalkostnader totalt	-53 953	-52 781
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-10 136	-7 670
Övriga rörelsekostnader	-29 649	-29 374
Rörelsevinst (-förlust)	20 512	12 264
Finansiella intäkter och kostnader totalt	1 173	420
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	21 685	12 684
Extraordinära poster totalt	0	0
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	21 685	12 684
Bokslutsdispositioner totalt	-4 671	-820
Direkta skatter totalt	-3 407	-2 546
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	13 607	9 318
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	12 593	10 405
Materiella tillgångar totalt	39 028	38 744
Placeringar totalt	38 021	35 535
Bestående aktiva	89 642	84 684
Omsättningstillgångar totalt	7 802	9 207
Fordringar totalt	43 081	43 605
Finansiella värdepapper totalt	4 487	4 684
Kassa och banktillgodohavanden	28 337	29 240
Rörliga aktiva totalt	83 707	86 737
Aktiva totalt	173 349	171 421
PASSIVA		
Eget kapital totalt	91 422	89 084
Ackumulerade bokslutsdispositioner	13 358	12 647
Obligatoriska reserveringar totalt	0	0
Långfristigt främmande kapital totalt	26 331	25 161
Kortfristigt främmande kapital totalt	42 238	44 530
Passiva totalt	173 349	171 421

Tabell 18: Personliga tjänsternas totala resultat- och balansräkning

	2017	2018
Antal företag	89	103
RESULTATRÄKNING i 1 000 euro		
Omsättning	46 600	47 951
Förändring i produktlager (ökning+/ minskning-)	-12	30
Tillverkning för eget bruk	1	0
Övriga rörelseintäkter	1 788	1 728
Material och tjänster totalt	-16 574	-16 465
Personalkostnader totalt	-14 786	-16 275
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-2 255	-2 392
Övriga rörelsekostnader	-13 420	-13 490
Rörelsevinst (-förlust)	1 341	1 088
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-332	-262
Vinst (-förlust) före extraordinära poster	1 008	826
Extraordinära poster totalt	0	0
Vinst (-förlust) före bokslutsdispositioner	1 008	826
Bokslutsdispositioner totalt	420	113
Direkta skatter totalt	-459	-412
Räkenskapsperiodens vinst (-förlust)	969	527
BALANSRÄKNING i 1 000 euro		
AKTIVA		
Immateriella tillgångar totalt	1 040	1 243
Materiella tillgångar totalt	12 349	14 469
Placeringar totalt	11 674	11 628
Bestående aktiva	25 064	27 339
Omsättningstillgångar totalt	3 904	4 007
Fordringar totalt	4 527	4 928
Finansiella värdepapper totalt	974	853
Kassa och banktillgodohavanden	13 445	12 638
Rörliga aktiva totalt	22 850	22 426
Aktiva totalt	47 913	49 765
PASSIVA		
Eget kapital totalt	10 847	10 815
Akkumulerade bokslutsdispositioner	9	18
Obligatoriska reserveringar totalt	304	0
Långfristigt främmande kapital totalt	19 792	19 699
Kortfristigt främmande kapital totalt	16 961	19 232
Passiva totalt	47 913	49 765

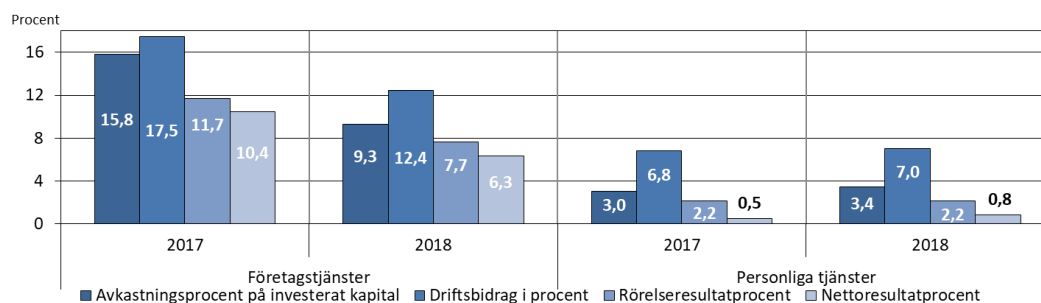
Tabell 19: Företagstjänsternas nyckeltal

Nyckeltal	2018			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	160 232			
Omsättning i 1 000 euro	147 944			
Avkastningsprocent på investerat kapital	9,3	2,3	13,4	34,4
Skuldränta	1,2	0,0	0,0	1,6
Driftsbidrag i procent	12,4	2,0	12,3	33,1
Rörelseresultatprocent	7,7	0,6	9,6	25,1
Nettoresultatprocent	6,3	0,1	7,6	21,2
Personalkostnader i procent av omsättningen	35,7	4,3	31,1	52,5
Soliditet	59,3	24,8	62,2	82,2
Kassalikviditet	1,7	1,2	2,3	6,0
Balanslikviditet	1,9	1,4	2,6	6,5

Tabell 20: Personliga tjänsternas nyckeltal

Nyckeltal	2018			
	Totalt	Undre kvartil	Median	Övre kvartil
Rörelsens intäkter totalt i 1 000 euro	49 679			
Omsättning i 1 000 euro	47 951			
Avkastningsprocent på investerat kapital	3,4	-0,8	7,1	30,8
Skuldränta	1,2	0,0	0,2	1,3
Driftsbidrag i procent	7,0	0,5	7,4	18,9
Rörelseresultatprocent	2,2	-1,1	3,1	14,2
Nettoresultatprocent	0,8	-2,8	2,3	11,7
Personalkostnader i procent av omsättningen	33,9	1,8	29,7	48,0
Soliditet	21,8	11,0	51,4	82,8
Kassalikviditet	1,0	0,6	2,0	4,2
Balanslikviditet	1,2	1,0	2,1	4,8

Figur 13: Tjänstebranschens resultatnyckeltal år 2017–2018

Bilaga 1: Näringsgrensindelning enligt NI 2008

Indelning enligt de företagsgrenar som ingår i undersökningen. Observera att fram till statistik år 2007 genomfördes branschindelningen enligt näringsgrensindelningen NI 2002, vilket innebär att förändringar i strukturen i de olika branscherna kan förekomma. För att ge en jämförande bild har statistiken för år 2008 även tagits fram enligt den äldre branschindelningen, denna statistik finns publicerad i våra databaser på:

https://pxweb.asub.ax/PXWeb/pxweb/sv/Statistik/Statistik_FO/

Följaktligen är inte de branschvisa uppgifterna jämförbara med statistik publicerade före 2008.

Tillverkningsindustri

- 08: Annan utvinning av mineral
- 09: Service till utvinning
- 10: Livsmedelsframställning
- 11: Framställning av drycker
- 13: Textilvarutillverkning
- 16: Tillverkning av trä och varor av trä, kork, rotting o.d. utom möbler
- 18: Grafisk produktion och reproduktion av inspelningar
- 20: Tillverkning av kemikalier och kemiska produkter
- 22: Tillverkning av gummi- och plastvaror
- 23: Tillverkning av andra icke-metalliska mineraliska produkter
- 24: Stål- och metallframställning
- 25: Tillverkning av metallvaror utom maskiner och apparater
- 26: Tillverkning av datorer, elektronikvaror och optik
- 27: Tillverkning av elapparatur
- 28: Tillverkning av övriga maskiner
- 31: Tillverkning av möbler
- 32: Annan tillverkning
- 33: Reparation och installation av maskiner och apparater
- 35: Försörjning av el, gas, värme och kyla
- 36: Vattenförsörjning
- 37: Avloppsrening
- 38: Avfallshantering; återvinning

Byggverksamhet

- 41: Byggande av hus
- 42: Anläggningsarbeten
- 43: Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet

Partihandel

- 45311: Parti- och provisionshandel med reservdelar och tillbehör till motorfordon
- 46: Parti- och provisionshandel utom med motorfordon

Detaljhandel

- 45: Handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar
- 47: Detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar

Sjötransport

50: Sjötransport

Övrig transport

49: Landtransport; transport i rörsystem

51: Lufttransport

52: Magasinering och stödtjänster till transport

53: Post- och kurirverksamhet

Hotell- och restaurangverksamhet

55: Hotell- och logiverksamhet

56: Restaurang-, catering och barverksamhet

Företagstjänster

58: Förlagsverksamhet

59: Film-, video- och tv-programverksamhet, ljudinspelningar och fonogramutgivning

60: Planering och sändning av program

61: Telekommunikation

62: IT-tjänster

63: Informationstjänster

69: Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet

70: Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag

71: Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys

72: Vetenskaplig forskning och utveckling

73: Reklam och marknadsundersökning

74: Annan verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik

75: Veterinärverksamhet

77: Uthyrning och leasing

78: Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster

79: Resebyrå- och researrangörsverksamhet och andra resetjänster och relaterade tjänster

80: Säkerhets- och bevakningsverksamhet

81: Fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönytor

82: Kontorstjänster och andra företagstjänster

Personliga tjänster

85: Utbildning

86: Hälso- och sjukvård

87: Vård och omsorg med boende

88: Öppna sociala tjänster

90: Konstnärlig och kulturell verksamhet samt nöjesverksamhet

91: Biblioteks-, arkiv- och museiverksamhet m.m.

92: Spel- och vadhållningsverksamhet

93: Sport-, fritids- och nöjesverksamhet

95: Reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar

96: Andra konsumenttjänster

Bilaga 2: Definition av nyckeltalen i bokslutsstatistik

I det här dokumentet definieras och förklaras de nyckeltal som används i ÅSUBs bokslutsstatistik. Samtliga nyckeltal är sådana som går att räkna fram från företagens offentliga årsredovisningar.

Allmän definition av resultaträkningens poster

Nyckeltal som baseras på resultaträkningens poster har uträknats enligt följande justerade resultaträkning:

Omsättning

+ rörelsens övriga intäkter

Rörelsens intäkter totalt

+ tillverkning för eget bruk

- inköp

+/- lagerförändring

- köpta tjänster

- personalkostnader

- övriga rörelsekostnader

Driftsbidrag

- avskrivningar och nedskrivningar

Rörelseresultat

+/- finansiella intäkter och -kostnader

- skatter

Nettoresultat

+/- extraordinära intäkter och kostnader

Bruttoresultat

+/- bokslutsdispositioner

Periodens resultat

De nyckeltal som baseras enbart på resultaträkningen är uträknade i relation till rörelsens totala intäkter¹¹ (omsättning + rörelsens övriga intäkter).

Nyckeltal

Nyckeltalen är indelade i olika block beroende på användningsområdet. Det första blocket tar fasta på lönsamheten i företaget genom att redovisa avkastningen på kapitalet. För företag med stor balansomslutning är avkastningen det mest centrala måttet och de övriga måtten kan ses som förklaringar till avkastningsmättet. Blocket resultatstruktur är möjligtvis mer intressant för kunskapsintensiva företag med liten balansomslutning, men övriga nyckeltal som beskriver kostnads- och intäktsstrukturen

¹¹ Definitionen följer den rekommendation som Företagsanalysskommissionen givit i sin handbok Företagsanalysens relationstal 1999, Företagsanalysskommissionen, Gaudeamus, Helsingfors.

är givetvis också av intresse. Nyckeltalet omsättning per anställd ingår inte i resultatstrukturen på grund av att en stor del av företagen är enmansföretag utan anställda.

Lönsamhetsstruktur

Avkastning på investerat kapital¹²

Definition: $(\text{Nettoresultat} + \text{räntekostnader} + \text{övriga kostnader för främmande kapital}) / (\text{räntebelagt främmande kapital} + \text{eget kapital} + \text{frivilliga reserveringar}) * 100$.

Måttet är ett lönsamhetstal som ställer företagets resultat i förhållande till kapitalet. Avkastningen eller räntabiliteten visar hur effektivt företaget utnyttjar sina investeringar för att skapa vinst i företaget. Genom att avkastningen påverkas av hela företagets verksamhet kan denna förbättras genom att se över faktorer såsom prissättning, rationalisering, investeringar och resursutnyttjande. Företagens räntekostnader dras inte av resultatet då de utgör avkastningen på det främmande kapital som företagen utnyttjar. Måttet kan med fördel användas vid jämförelse mellan företag trots att deras finansiering skiljer sig åt. En exakt nivå på avkastningens storlek är svårt att ge men den bör överstiga företagets skuldränta (finansiella kostnader i procent av de totala skulderna), det är i längden ohållbart att avkastningen på det kapital rörelsen anskaffat är mindre än vad ersättningen för det till långivare är.

Skuldränta

Definition: $\text{Finansiella kostnader} / \text{totala skulder} * 100$

Företagets skuldränta visar den genomsnittliga räntebelastningen på de totala skulderna och skall inte förväxlas med bankräntan. En låg skuldränta betyder att företaget har en större andel leverantörsskulder och därmed jämförbara icke räntebärande skulder, vilket gör företaget mindre känsligt för eventuella fluktuationer i marknadsräntorna. En hög skuldränta gör företaget mer räntekänsligt och eventuella ränteförändringar påverkar direkt företagets lönsamhet.

Skillnaden mellan avkastningen på investerat kapital och skuldräntan kallas riskbuffert och visar vilken nedgång i avkastningen och/eller uppgång i skuldräntan som företaget kan bära utan att på sikt förlora på sin skuldfinansiering.

Resultatstruktur

Resultatstrukturen används för att ge företag med liten balansomslutning, t ex konsultföretag vars tillgångar till större delen består av humankapital i stället för reall kapital (materiella tillgångar), mer relevanta lönsamhetsuppgifter än vad

¹² ROI, *return on investment*

avkastningsmått ger. För dessa företag visar marginalmått istället för avkastningsmått företagets effektivitet. För att få indikationer inom vilket område i företaget eventuella problem uppstått, i dess huvudsakliga rörelse eller i företagets finansiering, kan en jämförelse mellan rörelsemarginalen och nettomarginalen göras.

Driftsbidragsprocent

Definition: Driftsbidraget i procent av rörelsens totala intäkter

Driftsbidraget visar hur stor del av omsättningen som återstår till avskrivningar, räntor, skatt och vinster. Måttet är bra för jämförelse över tid för ett och samma företag men mindre lämpligt för jämförelse mellan företag eftersom storleken på måttet i regel varierar mellan olika typer av branscher och företag. Relationstalens jämförbarhet försvåras också av att företagen kan välja att hyra eller äga sina produktionstillgångar. Äger företaget tillgångarna upptas kostnaderna för dessa som avskrivningar och finansiella kostnader i resultaträkningen efter driftsbidraget och väljer företaget att hyra produktionsmedlen upptas kostnaden för dessa i rörelsens övriga kostnader och ingår då i driftsbidraget. Företagsanalyskommissionen har utgett riktgivande intervall för driftsbidragsprocenten och de är som följer:

Industrin 10 – 25 %

Handeln 2 – 10 %

Tjänstebranschen 5 – 15 %

Rörelseresultatprocent¹³

Definition: Rörelseresultat i procent av rörelsens totala intäkter

Rörelsemarginalen visar vilket procentuellt bidrag varje omsättningseuro ger för att täcka räntekostnader, skatter och en acceptabel vinst. Nyckeltalet påverkas inte av hur företaget har finansierats. Vid tolkning av talet bör man tänka på om företaget hyr eller äger sina tillgångar. Generellt kan en lägre marginal accepteras ifall företaget hyr sina tillgångar, då behövs inte en så stor marginal för att täcka räntekostnader för lokaler och maskiner som om de är finansierade med främmande kapital. Vid bedömning av rörelseresultatet kan följande normvärden vara riktgivande:

Över 10 % god

5 – 10 % nöjaktig

under 5 % svag

¹³ Rörelsemarginal

Nettoresultatprocent¹⁴

Definition: Nettoresultat i procent av rörelsens totala intäkter

Nettomarginalen visar det procentuella överskottet varje omsättningseuro ger efter rörelsens kostnader, avskrivningar, räntekostnader och skatt. Den ger ett mått på vinsten per omsättningseuro. Precis som de övriga resultatmått lämpar det sig mindre bra för jämförelse mellan företag men är lämpligt för jämförelse över tid inom företaget. Ett mått på bidragets miniminivå beror på företagets målsättningar beträffande åtgärder för att förstärka kapitalstrukturen och eventuell vinstutdelning. För att ett företag skall betecknas som lönsamt bör nettoresultatet vara positivt.

Intäcks- och kostnadsstruktur

Personalkostnader i procent av omsättningen

Definition: Personalkostnader totalt / omsättningen * 100

Måttet används för att ge en övergripande bild av personalkostnadernas nivå i förhållande till försäljningen och visar på företagets arbetskraftsintensitet. I personalintensiva företag är lönsamheten beroende av att personalkostnaderna inte stiger i snabbare takt än försäljningen. Relationstalet ger en bättre bild över verksamhetens utveckling om de redovisas över tiden (trendanalys) för ett och samma företag och är inte lämpligt för jämförelse mellan företag eftersom grad av mekanisering, förädling och service varierar mellan företagen. Använder sig företaget av inhyrd arbetskraft avspeglas inte dessa kostnader bland personalkostnaderna.

Kapitalstruktur

Blocket är centralt för alla typer av verksamheter och branscher då det belyser företagets finansiering med eget och lånat kapital, samt betalningsberedskapen på lång och kort sikt.

Soliditetsprocent¹⁵

Definition: [Eget kapital + frivilliga reserveringar totalt] / [balansomslutning – erhållna förskottsbetalningar (kort- och långfristiga)] * 100

Soliditeten visar på företagets stabilitet och mäter dess betalningsförmåga på lång sikt genom att det egna kapitalet sätts i relation till totalt kapital. Ökar det egna kapitalet mer än de totala skulderna förbättras soliditeten. Har företaget en låg soliditet kan däremot några år av resultatförsämringar orsaka en krisartad situation för företaget, en försämrad

¹⁴ Nettomarginal

¹⁵ Soliditetsgrad

soliditet i kombination med låg tillväxt är en ogynnsam utveckling. Soliditeten påverkas dock inte endast av resultatet eller lönsamheten. Ägarnas uttag ur företaget minskar det egna kapitalets tillväxt vilket måste kompenseras med ökad lönsamhet samtidigt som ett tillskott från ägarna ökar det egna kapitalet vilket i sin tur minskar kravet på en ökad lönsamhet. Företag som ingår i koncerner som dotterbolag har ofta en låg soliditet, varför de borde studeras tillsammans med koncernens övriga bolag. De normvärden som Företagsanalyskommissionen ger för soliditeten är:

Över 40 % god

20 – 40 % tillfredsställande

under 20 % svag

Kassalikviditet¹⁶

Definition: Finansieringstillgångar / (kortfristigt främmande kapital – erhållna förskott)

Måttet visar på förhållandet mellan finansieringstillgångarna och de kortfristiga skulderna. En god kassalikviditet betyder att de kortfristiga skulderna kan betalas bort omedelbart förutsatt att tillgångarna direkt kan omvandlas till kontanter. Företaget har vanligtvis inte samma antal kreditdagar på de kortfristiga skulderna och tillgångarna, de är av olika "likviditet", samtidigt som relationstalet baseras på bokslutsdagens läge, vilket gör måttet relativt onyanserat. En likviditetsbudget ger bättre information ifall kassalikviditeten är oroväckande låg. En tumregel gällande nivån på kassalikviditeten är att den skall vara större än 1. För handelsföretag kan en lägre siffra accepteras då de kan omsätta sitt varulager till likvida medel i takt med att skulder förfaller till betalning. För dessa handelsföretag (exempelvis livsmedelsbutiker) som oftast säljer kontant ur sitt varulager säger balanslikviditeten mer om den kortfristiga betalningsförmågan än kassalikviditeten. Företagsanalyskommissionens riktvärden är följande:

Över 1 god

0,5 – 1 tillfredsställande

under 0,5 svag

Balanslikviditet

Definition: (Omsättningstillgångar + finansieringstillgångar) / kortfristigt främmande kapital.

Måttet visar kvoten mellan omsättningstillgångar, finansieringstillgångar och kortfristiga skulder. Måttet bör vara större än 1. Balanslikviditetsmåttet skiljer inte mellan olika typer av likvida medel och visar inte betalningsförmågan lika bra som kassalikviditeten. Består tillgångarna till stor del av varulager kan det vanligtvis inte

¹⁶ Quick ratio

omsättas omedelbart i likvida medel och kanske inte till en skälig ersättning. En jämförelse mellan skillnaden i kassa- och balanslikviditet ger en bild av företagets effektivitet gällande lagerhållning och försäljning. Är skillnaden mellan de båda likviditetsmått stor binder företaget mer pengar än nödvändigt i lagret och risk för inkurans och höga räntekostnader som påverkar lönsamheten kan uppstå. För balanslikviditeten anger Företagsanalyskommissionen följande riktvärden:

Över 2 god

1 – 2 tillfredsställande

under 1 svag

ÅS UP

Ålandsvägen 26
PB 1187
AX - 22 111 MARIEHAMN